

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 338/2017-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. júna 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom Mgr. Romanom Kerakom, advokátska kancelária, Tomášikova 4, Bratislava, vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 4, čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. Tp 8/2017 a jeho uznesením z 9. februára 2017 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tpo 14/2017 a jeho uznesením zo 14. marca 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. mája 2017 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie čl. 12 ods. 4, čl. 17 ods. 1, 2

a 5, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. Tp 8/2017 a jeho uznesením z 9. februára 2017 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tpo 14/2017 a jeho uznesením zo 14. marca 2017 (spolu ďalej aj „napadnuté uznesenia“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol 7. februára 2017 zadržaný ako podozrivý v trestnej veci vedenej Okresným riaditeľstvom Policajného zboru Bratislava III (ďalej len „okresné riaditeľstvo Policajného zboru“) pod ČVS: ORP-94/3-VYS-B3-2017. V označenej trestnej veci bolo sťažovateľovi uznesením vyšetrovateľa okresného riaditeľstva Policajného zboru z 8. februára 2017 vznesené obvinenie pre prečin neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku, elektronických peňazí alebo inej platobnej karty podľa § 219 ods. 1 Trestného zákona. Prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava III (ďalej len „prokurátor okresnej prokuratúry“) podal 9. februára 2017 návrh na vzatie sťažovateľa do väzby. Uznesením sudkyne pre prípravné konanie okresného súdu sp. zn. Tp 8/2017 z 9. februára 2017 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku s tým, že väzba začala plynúť dňom 7. februára 2017 o 11.30 h. Sudkyňa pre prípravné konanie zároveň rozhodla o nenahradení väzby obvineného dohľadom probačného a mediačného úradníka. O sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu o jeho vzatí do väzby rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 3 Tpo 14/2017 zo 14. marca 2017, ktorým jeho sťažnosť zamietol a zároveň neprijal ním daný písomný sľub.

3. Podľa sťažovateľa napadnutými rozhodnutiami a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu, práva na osobnú slobodu a práva na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby. Podľa názoru sťažovateľa uznesenie okresného súdu je nezákonné, keďže jeho vydaniu predchádzalo porušenie práva sťažovateľa na obhajobu. Rozhodnutiu krajského súdu vyčíta nepreskúmateľnosť, keďže

krajský súd sa nevysporiadal s jeho sťažnostnými námietkami a neodstránil vady konania súdu prvého stupňa. Sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti bližšie argumentoval:

„Dňa 09.02.2017 sa konal pred sudkyňou pre prípravné konanie výsluch sťažovateľa, pri ktorom už od začiatku žiadal, aby bol prítomný ním vyžiadaný obhajca a opätovne trval na jeho ustanovení. V zápisnici je uvedená žiadosť o ustanovenie ex offo obhajcu až na konci napriek skutočnosti, že sťažovateľ žiadal prítomnosť obhajcu už pred svojim výsluchom... Uznesením sudkyne pre prípravné konanie Okresného súdu Bratislava III zo dňa 09.02.2017 pod sp. zn.: Tp/8/2017 bol vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku.

... Sťažovateľ je toho názoru, že Okresný súd Bratislava III porušil týmto konaním (neustanovením obhajcu v konaní vedenom pod sp. zn.: Tp/8/2017 dňa 09.02.2017) okrem iného aj ustanovenie § 34 ods. 3 Trestného poriadku, nakoľko nezabezpečil sťažovateľove právo v zmysle čl. 47 ods. 2; čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 3 písm. c) Dohovoru a zároveň svojim konaním spôsobil sťažovateľovi ujmu na jeho právach, keď sťažovateľ len uplatňoval svoje základne ústavné právo vyplývajúce z článku 12 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. Sťažovateľovi tým, že mu nebola zabezpečená pomoc obhajcu nemal možnosť kvalifikovanej prípravy svojej obhajoby. Sťažovateľovmu názoru svedčí aj skutočnosť, že žiadosť sťažovateľa o ustanovenie obhajcu už vo svojom návrhu na vzatie do väzby uviedla aj Okresná prokuratúra. Okresný súd Bratislava III mal dostatok času ustanoviť obhajcu už pred výsluchom k väzbe.

... Okresný súd v Bratislave III navyše zasiahol do práva sťažovateľa na obhajobu aj tým, že obhajcu ustanovil až dňa 13.02.2017 Opatrením sp. zn. : Tp 8/2017, ktoré bolo sťažovateľovi doručené dňa 14.02.2017..., hoci povinná obhajoba nastala v momente vzatia sťažovateľa do väzby.

... Uznesenie Krajského súdu v Bratislave, sp. zn.: 3Túp/14/2017 zo dňa 14.03.2017 je nepreskúmateľné a Krajský súd v Bratislave sa nevysporiadal s námietkami sťažovateľa. Krajský súd v Bratislave sa taktiež žiadnym spôsobom nevysporiadal s ním tvrdeným porušením základných ústavných práv, ktoré boli spôsobené konaním Okresného súdu Bratislava III v konaní sp. zn. : Tp 8/2017, teda že sťažovateľovi ešte pred jeho výsluchom k návrhu na vzatie do väzby nedošlo k ustanoveniu obhajcu podľa § 40 ods. 2 Trestného poriadku.

... Krajský súd v Bratislave účinne nezasiahol a odobril svojim rozhodnutím porušenia základných práv a slobôd sťažovateľa, ktoré nastali od jeho zadržania a podrobne ich sťažovateľ popísal v písomných odôvodneniach sťažnosti.

... Krajský súd v Bratislave opomenul rozhodnúť o v sťažovateľovej sťažnosti proti Uzneseniu Okresného súdu Bratislava III zo dňa 09.02.2017 pod sp.zn.Tp/8/2017 navrhovanej náhrade väzby sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka.“

4. V súvislosti s námietkou porušenia práva na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby sťažovateľ predovšetkým uviedol:

„Tieto práva boli v mojom prípade porušené tým, že orgány činné v trestnom konaní nepostupovali a nepostupujú v čase, keď sa nachádzam vo väzbe s osobitnou starostlivosťou a urýchlene, hoci im je táto povinnosť uložená.

... V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že lehota začína plynúť podaním návrhu na vzatie do väzby, čo v prípade sťažovateľa je deň 09.02.2017, keď prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava III podal na Okresný súd Bratislava III návrh na jeho vzatie do väzby a končí vynesением konečného rozhodnutia, resp. jeho doručením, ak sa rozhodovalo v neprítomnosti obvinenej osoby. Krajský súd v Bratislave rozhodol uznesením, pod sp. zn.: 3Tpo/14/2017, ktorým zamietol sťažovateľovu sťažnosť dňa 14.03.2017 a predmetné uznesenie bolo sťažovateľovi doručené do výkonu väzby dňa 23.03.2017. Celé konanie trvalo spolu 42 dní, čo s poukazom na vyššie uvedené rozhodnutia ESLP je v rozpore s čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

... Taktiež sú vylúčené akékoľvek prietahy na strane sťažovateľa, pretože sťažnosti proti uzneseniam Okresného súdu Bratislava III podal ihneď po ich vyhlásení priamo do zápisnice pri svojom výsluchu pred sudkyňou pre prípravné konanie. Okresný súd Bratislava III predložil predmetný spisový materiál až po takmer mesiaci po rozhodnutí o vzatí do väzby...

Sťažovateľ bol držaný vo väzbe, na základe neprávoplatného rozhodnutia prvostupňového súdu po dobu viac ako mesiaca.“

5. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že postupmi a napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu došlo k porušeniu v záhlaví rozhodnutia označených práv podľa ústavy a dohovoru, zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu, prikázal sťažovateľa neodkladne prepustiť z väzby na slobodu a priznal mu finančné zadostučinenie v celkovej sume 8 000 eur a náhradu trov konania. Sťažovateľ zároveň požiadal o prednostné prerokovanie sťažnosti.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že konaním okresného súdu a jeho uznesením sp. zn. Tp 8/2017 z 9. februára 2017 a konaním krajského súdu a jeho uznesením

sp. zn. 3 Tpo 14/2017 zo 14. marca 2017 bolo porušené jeho právo na obhajobu, právo na osobnú slobodu, ako aj právo na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby.

K namietanému porušeniu čl. 12 ods. 4, čl. 47 ods. 2, čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) a c) dohovoru postupom okresného súdu a postupom krajského súdu

9. V súvislosti s námietkou porušenia označených práv ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej už vyslovil, že procesnoprávne garancie vyplývajúce z čl. 6 dohovoru, ako aj z čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a 3, čl. 48 ods. 1 a 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy (čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd) sa týkajú tej časti trestného konania, ktorej predmetom je rozhodovanie o samotnom trestnom obvinení (resp. o obžalobe) osoby, a nie sú priamo aplikovateľné na konanie týkajúce sa väzby.

10. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v časti, ktorou namieta porušenie uvedených práv v súvislosti s konaním, v ktorom sa preskúmava zákonnosť jeho väzby, odmietol po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti pre neexistenciu vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným porušením označených práv a namietaným postupom okresného súdu a krajského súdu pri rozhodovaní o vzatí sťažovateľa do väzby.

11. Namietané porušenie ustanovenia čl. 12 ods. 4 ústavy patrí medzi základné ustanovenia, resp. všeobecné ustanovenia, nepredstavuje základné práva a slobody upravené ústavou, ale je všeobecne uznávaným a záväzným princípom (zásadou) právneho štátu určujúcim právny základ činnosti orgánov verejnej moci, resp. ústavnou direktívou tvorby interpretácie a aplikácie právneho poriadku štátu, ktoré nie je možné samostatne aplikovať, a teda ani namietať jeho porušenie v konaniach o porušení individuálneho základného práva alebo slobody fyzickej alebo právnickej osoby prostredníctvom a na základe sťažnosti pred ústavným súdom. Preto je sťažnosť aj v tejto časti zjavne neopodstatnená.

K namietanému postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. Tp 8/2017 a jeho uzneseníu z 9. februára 2017 s výnimkou práva na urýchlené rozhodovanie o zákonnosti väzby

12. Pri prerokovaní tejto časti sťažnosti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak takúto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné sudy.

13. Vzhľadom na to, že na preskúmanie postupu a uznesenia okresného súdu bol povolaný krajský (druhostupňový) súd, ktorého právomoc predchádza právomoci ústavného súdu bezprostredne preskúmavať rozhodnutie súdu prvého stupňa v tejto veci, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (obdobne napr. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 290/06, III. ÚS 288/07, III. ÚS 208/08, III. ÚS 72/09, III. ÚS 165/2013).

K namietanému postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tpo 14/2017 a jeho uzneseníu zo 14. marca 2017 s výnimkou práva na urýchlené rozhodovanie o zákonnosti väzby

14. Sťažovateľ predovšetkým namieta nepreskúmateľnosť napadnutého uznesenia krajského súdu, v ktorom sa krajský súd nevysporiadal s jeho sťažnostnými námietkami a neodstránil vady konania súdu prvého stupňa, ktoré spočívali najmä v tvrdenom porušení práva sťažovateľa na obhajobu.

15. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie

ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

16. Ústavný súd nie je ďalšou inštanciou v sústave všeobecného súdnictva, ale nezávislým orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) pôsobiacim mimo tejto sústavy. V súvislosti so svojím ústavným postavením ústavný súd vo svojej stabilizovanej judikatúre zdôrazňuje, že nie je jeho úlohou konať ako súd tretej alebo štvrtej inštancie, ale jeho úlohou je preskúmať v danej veci zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02).

17. Ústavný súd pri uplatnení svojej právomoci vychádza z názoru, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Skutkové a právne závery všeobecného súdu by mohli byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery všeobecného súdu boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05).

18. Krajský súd napadnutým uznesením v I. výroku zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu o jeho vzatí do väzby ako nedôvodnú a v II. výroku rozhodol o neprijatí jeho písomného sľubu. Vo vzťahu k námietkam sťažovateľa uplatneným v ústavnej sťažnosti, krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol:

„Nadriadený súd... z predloženého dosiaľ získaného spisového materiálu zistil, že obvinenému [REDAKOVANÉ] bolo vyšetrovateľom OR PZ Bratislava III, odborom kriminálnej polície dňa 08.02.2017 pod ČVS:ORP-94/3-VYS-B3-2017 vznesené obvinenie pre prečin neoprávneného vyrobienia a používania platobného prostriedku, elektronických peňazí, alebo inej platobnej karty podľa § 219 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe,

že dňa 29.1.2017 o 08,21 hod z nezisteného miesta prostredníctvom internetu vytvoril objednávku na internetovej doméne [REDAKOVANÉ] sk číslo 164791002, predmetom ktorej bola kúpa 2 ks nových mobilných telefónov zn. Samsung S7 edge, ako aj služby - 2 krát aplikovanie ochrannnej fólie (SAM00135c), 2 krát nastavenie telefónov (SAM00135c), 2 krát doručenie na predajňu Bratislava- Petržalka, všetko spolu v sume 1.645,12 Eur, za objednávku zaplatil neoprávnene obstaraným platobným prostriedkom, ktorý bol dňa 29.01.2017 ukradnutý v Bratislave na Športovej ulici, v dôsledku čoho došlo k vykonaniu platby na účte v Tatra banke, k platobnej karte číslo [REDAKOVANÉ], vy danej oprávnenej osobe [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], trvalé bytom [REDAKOVANÉ], a to vo výške 1.645,12 Eur, a spôsobil jej tým škodu v tejto výške, pričom objednaný tovar si prevzal dňa 07.02.2017 v čase o 11,23 hod v Bratislave na Pajštúnskej ulici v pobočke [REDAKOVANÉ]

Osobná sloboda obvinenému bola obmedzená dňa 07.02.2017 o 11.30hod., čoho dôkazom je zápisnica o zadržaní a obmedzení osobnej slobody podozrivej osoby (čl. 7).

Prokurátorka okresnej prokuratúry nenariadila prepustenie obvineného, ale dňa 09.02.2017 o 08.44 hod. odovzdala obvineného okresnému súdu s návrhom na vzatie do väzby, ku ktorému pripojila ďalší dôkazný materiál. Na základe tohto návrhu sudkyňa pre prípravné konanie dňa 09.02.2017 v čase od 16,30 hod. do 17,00 hod. vypočula obvineného a rozhodla o jeho vzatí do väzby z dôvodov § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. a zároveň väzbu obvineného nenahradila dohľadom probačného a mediačného úradníka.

... Z dôkazov, ktoré boli dosiaľ zadovážené v prípravnom konaní a ktoré tvoria spisový materiál vyplýva, že trestné stíhanie obvineného je vedené odôvodnene. Skutok, pre ktorý je vedené trestné stíhanie má znaky trestného činu a na základe doposiaľ zabezpečených dôkazov možno uviesť, že existuje odôvodnené podozrenie, že stíhaného skutku sa dopustil práve obvinený [REDAKOVANÉ] a to na podklade výpovede svedkyne [REDAKOVANÉ], svedka [REDAKOVANÉ] - vedúceho predajne [REDAKOVANÉ] v Bratislave a tiež svedka [REDAKOVANÉ] - reklamačného technika spoločnosti [REDAKOVANÉ]

Vzhľadom k vyššie citovanému je nesporné, že v danom prípade podmienkou pre väzbu obvineného [REDAKOVANÉ] je nielen dôvodné podozrenie zo spáchania predmetného skutku, ale k tomuto predpokladu pristúpil aj ďalší opodstatnený dôvod ustanovený Trestným poriadkom v ustanovení § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Vo všeobecnosti nadriadený súd konštatuje, že väzobný dôvod môže vyplývať buď z okolností prípadu alebo z osoby obvineného, pričom väzobný dôvod sa zosilňuje v prípadoch, ak ho možno vyvodiť aj z okolností prípadu aj z osoby obvineného.

Z okolností predmetného prípadu vyplynulo, predovšetkým z výpovede poškodenej a svedkov, že obvinený sa mohol protiprávneho konania dopustiť tak ako je uvedené v uznesení o vznesení obvinenia.

Čo sa týka osoby obvineného tento podľa vlastného udania pracuje brigádnicke u svojho otca a za mesiac má príjem 200-250,-€, čo mu stačí, podľa vlastného udania drogy berie, ale má záujem sa liečiť v centre pre liečbu drogových závislostí a z odpisu z registra trestov vyplýva, že obvinený má doposiaľ trinásť záznamov pre prevažne majetkovú trestnú činnosť. Ostatný raz bol odsúdený rozsudkom Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 4T/30/2014 z 01.08.2016, právoplatným 01.08.2016 pre prečin krádeže a bolo upustené od uloženia súhrnného trestu vo vzťahu k odsúdeniu Okresným súdom Bratislava V sp. zn. 4T/42/2015 z 09.10.2015, v ktorej trest vykonal dňom 02.10.2016, pričom trestnej činnosti, pre ktorú je obvinený sa mal dopustiť dňa 29.01.2017, z čoho je možné vyvodiť záver, že ani predchádzajúce odsúdenia nemali na obvineného dostatočný výchovný vplyv a nevedli u neho k požadovanej náprave a preto aj podľa názoru nadriadeného súdu je väzba obvineného dôvodná, nakoľko skutočne hrozí reálna obava, že v prípade jeho prepustenia na slobodu bude pokračovať v páchaní trestnej činnosti. Vzhľadom k uvedenému zhodne ako sudkyňa pre prípravné konanie, krajský súd konštatuje, že nahradenie väzby uložením dohľadu probačného a mediačného úradníka nie je dostatočnou zárukou vzhľadom na osobu obvineného a charakter trestnej činnosti.

Okresný súd teda v danom štádiu konania správne rozhodol, keď obvineného

██████████ vzal do väzby z dôvodov § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

S rozhodnutím súdu prvého stupňa sa sťažnostný súd v plnom rozsahu stotožňuje a s poukazom na dôvody citované v uznesení, ktorým bol obvinený vzatý do väzby sudkyňou pre prípravné konanie, konštatuje, že rozhodnutie je vecne správne a v súlade so zákonom, pretože skutočne v prípade prepustenia obvineného z väzby na slobodu hrozí reálna obava, že tento bude pokračovať v páchaní trestnej činnosti, pričom ani predchádzajúce odsúdenia u obvineného nevedli k požadovanej náprave. Ani nadriadený súd nemohol ignorovať

aj fakt, že sám obvinený priznal, že bol závislý na drogách a tieto bral aj po výkone trestu odňatia slobody.

... K výtke, že od okamihu zadržania žiadal o ustanovenie obhajcu a tohto si chcel zvoliť, avšak vyšetrovateľ jeho požiadavke nevyhovel, čím bolo porušené jeho právo na obhajobu, je potrebné uviesť nasledovné: obvinený bol obmedzený na osobnej slobode dňom 07.02.2017 o 11.30 hod. a ihneď bol poučený aj o práve zvoliť si obhajcu, resp. možnosti požiadať o jeho ustanovenie ak nemá dostatok finančných prostriedkov na úhradu trov obhajoby (čl. 8), pričom v zápisnici o výsluchu zadržaného podozrivého spísanej dňa 07.02.2017 o 20.30 hod. (čl. 11) je zaznamenané, že vyšetrovateľ obvinenému umožnil sa telefonicky spojiť s otcom, ktorému oznámil svoje zadržanie a požiadal ho o zvolenie obhajcu. Zároveň obvinený prehlásil, že bol poučený v rozsahu poučenia zadokumentovaného v spise na čl. 8, ktoré aj podpísal. Do termínu ďalšieho výsluchu konaného dňa 08.02.2017 o 19.00 hod. nebola do spisu založená plná moc, na podklade ktorej by otec obvinenému na obhajovanie splnomocnil ktoréhokoľvek z obhajcov zapísaných v zozname Slovenskej advokátskej komory, a preto bolo opäť obvinenému umožnené telefonicky kontaktovať otca a to v čase o 17.02 hod dňa 08.02.2017 za účelom zabezpečenia obhajoby. Do času 19.00 hod, kedy začal výsluch sa nepodarilo otcovi obvineného tomuto obhajcu zabezpečiť, k čomu obvinený uviedol, že bude vypovedať len v prítomnosti obhajcu, pričom zároveň ozrejmil, že z obhajcov, ktorých si chcel zvoliť je jeden práceneschopný a druhý v zahraničí a následne požiadal, aby mu bol obhajca ustanovený súdom. Zároveň dodal, že nemá finančné prostriedky na zaplatenie trov obhajoby. Vzhľadom na vyššie rozobraté rozhodne nemožno konštatovať porušenie práva na obhajobu. Obvinený ešte dňa 07.02.2017 bezprostredne po svojom zadržaní bol poučený aj o možnosti požiadať o ustanovenie obhajcu v prípade, že nemá dostatočné prostriedky na úhradu obhajoby, avšak zvolil postup, na základe ktorého požiadal rodinného príslušníka - otca, aby mu obhajcu zabezpečil, čo sa nepodarilo a uvedené bolo zrejmé až po uplynutí takmer 30 hodín od jeho zadržania a v danom okamihu pre orgány činné v trestnom konaní plynula lehota uvedená v § 85 ods. 4 Tr. poriadku tj. 48 hodín, pričom obvinený svoj postup (najskôr osloviť obhajcu, ktorého si zvolí) uprednostnil pred žiadosťou o ustanovenie obhajcu podľa § 40 ods. 2 Tr. poriadku ozrejmil paradoxne tým, že sa má jednať o rodinných známym, ktorí by ho obhajovali zadarmo. Z pohľadu rozvedeného

potom sťažnostný súd nemôže konštatovať porušenie obhajovacej zásady, pretože vyšetrovateľ v dostatočnej miere umožnil obvinenému uplatniť právo zvoliť si obhajcu a dať sa vo veci zastupovať. Uvedené sťažnostný súd konštatuje aj s poukazom na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 8/96, podľa ktorého účelom práva podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy SR je poskytnúť obvinenému možnosť, aby sa bránil obvineniu, že spáchal trestný čin. Toto právo mu orgány Slovenskej republiky činné v trestnom konaní nemôžu odoprieť, a reálne toto právo obvinenému [REDAKOVANÉ] orgánmi činnými v trestnom konaní odopreté nebolo.

V kontexte s uvedeným potom námietka obhajcu, že obvinený nebol poučený podľa § 40 ods. 2 Tr. por. (požiadať o ustanovenie obhajcu ak nemá dostatok finančných prostriedkov) je nepravdivá, pretože zo spisu, konkrétne z poučenia na čl. 8 je zrejmy opak a je preukázané, že v naznačenom smere poučený bol a navyše uviedol, že poučeniu porozumel (čl. 10). Tiež sú nesprávne úvahy, že už od okamihu zadržania obvinenému mal byť i ustanovený obhajca, nakoľko na takýto postup nebol zákonný dôvod.

... Sťažnostný súd rovnako za vecne správne a za súladné so zákonom vyhodnotil rozhodnutie prvostupňového súdu o nenahradení väzby uložením dohľadu probačného a mediačného úradníka nad obvineným, keďže s ohľadom na povahu prejednávaného prípadu, okolnosti prípadu a na osobu obvineného nie je možné účel väzby dosiahnuť dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Sťažnostný súd posudzoval aj písomný sľub, ktorý dal obvinený dňa 22.02.2017 (čl. 19) a aj vo vzťahu k tejto ponúknuťej záruke dospel k záveru, že s prihliadnutím na povahu a charakter prejednávaného prípadu a predovšetkým na osobu obvineného [REDAKOVANÉ] považuje v danom štádiu konania ponúknutý písomný sľub za záruku nedostatočnú.“

19. Vychádzajúc z citovanej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu ústavný súd konštatuje, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup tohto súdu, ktorý by nemal oporu v zákone. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že krajský súd sa zaoberal námietkou sťažovateľa o porušení jeho práva na obhajobu postupom okresného súdu a s touto námietkou sa ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal. Krajský súd neopomenul preskúmať ani rozhodnutie súdu prvého

stupňa o nenahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka, s ktorým sa stotožnil ako so zákonným a vecne správnym rozhodnutím s poukazom na okolnosti prípadu a osobu obvineného. Napadnuté uznesenie tiež obsahuje konkrétne skutkové okolnosti odôvodňujúce preventívnu väzbu, ako aj ďalšie dôvody, pre ktoré bolo potrebné posúdiť sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú. V každom prípade tento postup krajského súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľa nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným.

20. Ústavný súd v zmysle svojej judikatúry považuje za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia krajského súdu však nedospel k takémuto záveru. Vzhľadom na dostatok skutkových a právnych dôvodov napadnutého uznesenia, v ktorom sa krajský súd vysporiadal so všetkými zásadnými námietkami sťažovateľa, ústavný súd konštatuje, že ho nemožno považovať za nepreskúmateľné.

21. Krajský súd postupoval ústavne konformným spôsobom a sťažnosť neobsahuje také tvrdené porušenie ústavnoprocesných princípov obmedzenia osobnej slobody väzbou, ktorého reálnosť by bolo možné posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. V sťažnosti sú uvedené len skutočnosti, ktoré sťažovateľ uplatnil v konaní pred všeobecnými súdmi a na ktoré dostal aj primeranú zákonu (Trestnému poriadku) a ústave zodpovedajúcu odpoveď v odôvodnení napadnutého uznesenia. Podľa názoru ústavného súdu nie je potrebné, aby odôvodnenia všeobecných súdov dávali odpoveď na každú námietku v sťažnostiach obvinených, postačuje, ak tieto odôvodnenia obsahujú odpoveď na zásadné otázky, ktoré majú vplyv na rozhodnutie o vzatí do väzby v súlade s vymedzenými ústavnými princípmi.

22. Vzhľadom na uvedené závery sa sťažnosťou sťažovateľa napádané rozhodnutie krajského súdu nejaví ako arbitrárne, svojvoľné či zjavne neodôvodnené, a tak nezlučiteľné s čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, resp. s čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 dohovoru, preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti už po jej predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

K námietke porušenia práva na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby postupom okresného súdu a postupom krajského súdu

23. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu právo na osobnú slobodu je garantované čl. 17 ods. 5 ústavy a je v ňom obsiahnuté aj právo obvineného iniciovať konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom určených prípadoch podmieniť zárukou. Obsah označeného ustanovenia ústavy korešponduje právam vyplývajúcim z čl. 5 ods. 4 dohovoru (napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, III. ÚS 424/08).

24. Článok 5 ods. 4 dohovoru tým, že osobám pozbaveným slobody zaručuje právo iniciovať konanie, v ktorom môžu spochybníť zákonnosť pozbavenia slobody, dáva týmto osobám právo aj na to, aby po začatí takéhoto konania bolo súdom urýchlene rozhodnuté o zákonnosti pozbavenia slobody a nariadené jeho ukončenie, ak sa ukáže ako nezákonné (Rehbock c. Slovinsko, rozhodnutie z 28. 11. 2000, Vodeničarov c. Slovenská republika, rozsudok z 21. 12. 2000, § 33 – § 36).

25. Ústavný súd už v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou (v rámci ktorej sa zaoberal požiadavkou urýchlenosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby aj z hľadiska čl. 5 ods. 4 dohovoru) uviedol, že jednotlivé lehoty sa z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenosti posudzujú podľa všetkých okolností prípadu. V zásade však požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle čl. 17 ods. 5 ústavy, resp. čl. 5 ods. 4 dohovoru nezodpovedá lehota počítaná na mesiace,

ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (III. ÚS 255/03, IV. ÚS 190/07 a iné).

26. Zo sťažnosti a z jej príloh, ako aj zo zistení ústavného súdu v predmetnej veci vyplýva, že prokurátor okresnej prokuratúry podal 9. februára 2017 na okresnom súde návrh na vzatie sťažovateľa do väzby. Sudkyňa okresného súdu pre prípravné konanie po výsluchu sťažovateľa uznesením z 9. februára 2017 rozhodla o vzatí sťažovateľa do väzby. Proti tomuto rozhodnutiu ihneď po jeho oznámení sťažovateľ podal sťažnosť. Sťažnosť písomne odôvodnil podaním doručeným okresnému súde 15. februára 2017. Sťažovateľ podaním doručeným 20. februára 2017 doplnil písomné dôvody sťažnosti. Samostatným podaním doručeným 22. februára 2017 sťažovateľ doručil písomný sľub. Podaním doručeným 3. marca 2017 sťažovateľ svoju sťažnosť opätovne doplnil. Samostatným podaním doručeným 3. marca 2017 zdôvodnil sťažnosť v mene obvineného aj obhajca, ktorý mu bol ustanovený opatrením okresného súdu z 13. februára 2017. Spis v predmetnej veci bol spolu so sťažnosťou predložený krajskému súde 7. marca 2017, ktorý svojím uznesením zo 14. marca 2017 sťažnosť sťažovateľa zamietol. Rozhodnutie krajského súdu bolo doručené sťažovateľovi 23. marca 2017.

27. Z uvedeného je zrejmé, že konanie o preskúmanie zákonnosti väzby, ktoré začalo 8. februára 2017 podaním návrhu na vzatie sťažovateľa do väzby, trvalo spolu 34 dní, t. j. do 14. marca 2017, pričom okresnému súde trvalo ďalších 9 dní, kým doručil uznesenie krajského súdu sťažovateľovi. Podľa názoru ústavného súdu trvajúce obdobie približne 42 dní pre celé dvojinstančné konanie, v rámci ktorého došlo aj k doručeniu uznesenia krajského súdu zo 14. marca 2017, je potrebné považovať za primerané a zodpovedajúce požiadavke urýchleného preskúmania zákonnosti väzby. Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

28. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júna 2017